

## جمع بندی نظرات قانون آب

### الف) کلیات

پیشنهادات	توضیحات
جایگاه سازمان حفاظت محیط زیست باید احیا شود و وزارت نیرو مالک مطلق منابع آب تلقی نگردد. از همه ظرفیت های قانونی موجود در کشور استفاده شود.	در پیش نویس فعلی قانون، نقش وزارت نیرو بسیار بیشتر از یک دستگاه بخشی است که خطر تضاد منافع را در سیاست گذاری و برنامه ریزی های کلان بخش آب به همراه می آورد. وزارت نیرو به عنوان دبیر شورای عالی آب، و دبیر ۶ کمیسیون حوضه های آبریز و و نیز ایجاد کننده ۶ سازمان حوضه آبریز، سهمی بیش از ۱۳ برابر سایر نهادهای ذیربط در بخش آب دارد.
با توجه به اهمیت محیط زیست شکننده کشور و تاثیر پذیری جدی اکوسیستم های شکننده و حساس کشور از تصمیمات حوزه آب، نظر سازمان حفاظت محیط زیست کشور بعنوان فصل الخطاب تلقی شده و حق وتویی برای سازمان در قانون آب لحاظ گردد.	در تخصیص منابع آب، نحوه بهره برداری سازه های مربوطه، تعیین و حفظ بستر حریم ها، مشروط به نظارت و تایید سازمان گردد. به ویژه در خصوص مناطق حفاظت شده، تالاب ها (به ویژه تالاب های تحت پوشش کنوانسیون رامسر) و حریم اکولوژیک آنها، لازم است مالکیت و اجازه بهره برداری و نظارت آن با سازمان باشد.
متن لایحه پیشنهادی بر اساس ارکان جدید ساختار مدیریت آب در وزارت نیرو تهیه شده که همزمان در حال پیاده سازی است ولی تکمیل نشده است. برای ایجاد وحدت رویه و هماهنگی بیشتر در راستای نیل به اهداف تعیین شده در این قانون، ضرورت دارد فرمت تهیه سندهای راهبردی ذکر شده در این قانون و مهلت زمانی تهیه آنها توسط ساختارهای تعیین شده در متن پیشنهادی لایحه معین شود.	نظیر تعیین چارچوب ها و فرمت برای تهیه سند پایداری حوضه آبریز در تبصره یک متن ماده 8 پیشنهادی؛ لزوم تهیه شرح وظائف کارگروه استانی در متن ماده 01 پیشنهادی؛ لزوم تعیین مهلت برای تهیه آئین نامه تعیین الگوی مصرف بهینه؛ لزوم تعیین مهلت زمانی برای تهیه ساز و کار استفاده از پوشش بیمه برای مصرف کنندگان در ماده 22 پیشنهادی و نظایر این موارد

توضیحات	پیشنهادهای
<p>در بحث حفاظت کمی و کیفی (فصل چهارم) اشکالاتی که در قانون توزیع عادلانه آب وجود داشت، کماکان در این پیش نویس نیز وجود دارد. به عنوان مثال ایجاد اعیانی و دخل و تصرف یا اجازه بهره‌برداری از شن و ماسه در در بستر و حریم رودخانه منوط به مجوز وزارت نیرو شده است (مواد ۳۲ و ۳۳) که با منافع عمومی و اقدامات لازم جهت احیای رودخانه‌ها و حفاظت کیفی زیستگاه‌های آبی در تضاد است.</p>	<p>در مورد تامین استانداردهای کیفی و زیست‌محیطی، در حال حاضر صدور مجوز بهره‌برداری در حریم‌ها با وزارت نیرو است در حالی که پایش کیفی و مجازات متخطی بر عهده سازمان گذاشته شده است و لازم است این دو مورد در یک ارگان (سازمان حفاظت محیط زیست) متمرکز شوند.</p>
<p>آیین‌نامه جلوگیری از آلودگی آب و موادی از قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست و جلوگیری از آلودگی رودخانه‌های مرزی مد نظر قرار گیرند.</p>	<p>مباحث کیفیت و آلودگی بویژه تغذیه گرایی سدها، راهبری تصفیه خانه ها، استاندارد کیفیت آب، پایش های کیفی آب با جزییات بیشتری لحاظ شوند.</p>
<p>مسئولیت بانک داده مشترک با سطح بالاتری از دولت، از جمله معاون اول ریاست جمهوری باشد، به نحوی که همه ارگان‌ها به داده‌های دیگر ارگان‌ها دسترسی داشته باشند و امکان رصد تامین اهداف کمی و کیفی به وجود آید.</p>	<p>در خصوص اشتراک گذاری داده‌ها، لازم است سازمان محیط زیست و وزارت های نیرو، جهاد کشاورزی و بهداشت، الزام و ساز و کاری برای ایجاد بانک داده مشترک داشته باشند.</p>
	<p>نیاز است تا سیاست‌های تشویقی و تنبیهی مورد توجه قرار گیرند و موارد حقوقی، توسط کارشناسان حقوقی، بررسی شوند.</p>
	<p>مشخص شود کدام بخش از جرایم نقدی به سازمان حفاظت محیط زیست تعلق می‌گیرد.</p>

توضیحات	پیشنهادهای
	این قانون باید تمام منابع آبی (رودخانه ها، چشمه ها، قنات ها، آب بندان ها، تالابها، برکه ها، دریاها، دریاچه سدها، زهآب ها، فاضلاب ها)، مجاری آبرو مصنوعی (لوله های انتقال آب و فاضلاب، کانال های مصنوعی) و اشکال مختلف آب در طبیعت (باران، برف، تگرگ، یخ، مه، شبنم) و ... را در برگیرد.
	رویکرد این قانون بیشتر متوجه ارگان های دولتی است و جایگاه بهره برداران و مصرف کنندگان، کاملاً در آن مشخص نیست.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• اسناد بالادستی از جمله اولویت تخصیص حقاچه زیست محیطی لازم الاجرا باشد و مقدار حقاچه ها نیز توسط سازمان (یا با همکاری فعال و تایید سازمان) تعیین گردد.</li> <li>• آستانه حداقلی برای تامین نیاز زیست محیطی در شرایط خشکسالی تعیین و اجرایی گردد.</li> <li>• تخصیص های ویژه برای جلوگیری یا به حداقل رساندن خسارات زیست محیطی (از جمله گرد و غبار ناشی از خشک شدن تالابها) در نظر گرفته شود.</li> </ul>	موثر بودن نظرات و اسناد بالادستی سازمان در تعیین و تامین حقاچه زیست محیطی
در تعریف کاربری برای پهنه های آبی، لازم است خدمات اکوسیستمی نیز مد نظر قرار گرفته و از جمله در تخصیص ها اعمال شود.	مدیریت زیست بومی تالابها، برنامه های احیای جاری و آتی (از جمله ارومیه) و اسناد مرتبط در کمیسیون حوضه آبریز وارد شده و الزام آور تلقی شوند.
مدیریت تقاضا و از جمله اسناد سازگاری با کم آبی، کم رنگ دیده شده و عمدتاً به وظایف تامین آبی وزارت نیرو پرداخته شده است.	تعیین رویه ها و پیشنهادهای اجرایی برای مدیریت تقاضا و از جمله اسناد سازگاری با کم آبی
	بحث تغییر اقلیم و سازگاری با آن در حوزه منابع آب، نیاز به توجه ویژه ای در این قانون دارد.

توضیحات	پیشنهادات
در تدوین چنین قانون مهم و بالادستی کشور لازم است از مشارکت همه ذی‌نفعان استفاده شود تا قانون مورد پذیرش همه طرف‌ها واقع شده و این مهم ضمانت اجرایی قانون را ارتقا بخشد. بنظر می‌رسد این قانون علی‌رغم هدف‌گذاری جهت بهبود وضعیت حکمرانی آب در کشور از مشارکت همه گروه‌ها بهره نبرده است.	پیشنهاد می‌شود در ترکیب کمیته راهبری و تدوین‌کنندگان به طور جدی از حضور و نظرات ذی‌نفعان و بهره‌برداران اصلی آب از جمله نماینده تام‌الاختیار وزارتخانه‌های جهادکشاورزی و صمت، سازمان‌های استانی مرتبط و نمایندگان سمن‌های و خوشه‌های صنعتی در تدوین قانون استفاده گردد.
	تقویت بهره‌برداری مشارکتی از طریق کمیته/استاد استانی و کمیسیون حوضه آبریز.
نگارش قانون به صورت کلی و مبهم بوده و در حد یک متن حقوقی نیست. ترتیب موضوعی و انسجام رعایت نشده است.	بازنگری کلی در نحوه نگارش متن.

ب) اصلاحات پیشنهادی در مواد فعلی

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱	-	اصلاح عبارت حق دسترسی عموم به آب به صورت حق دسترسی عادلانه عموم به آب سالم	
		افزودن حفاظت کمی و کیفی منابع آبی و حفاظت از آب های زیرزمینی و حفظ کیفیت آب های شیرین	
۲	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>مرجع تعاریف و اعداد ذکر شده مشخص شود.</li> <li>تعاریف تدقیق شوند. عباراتی مانند «در حدی»، «مضر» یا «غیرمفید»، تفسیرهای متفاوتی را به همراه خواهند داشت.</li> </ul>	
۲	-	<p>تعاریف پیشنهادی جایگزینی برای آبخوان</p> <p>۱. "یک لایه زیرزمینی با ضخامت لازم و قابل نفوذ و متخلخل از جنس آبرفت و حتی سنگ است که علاوه بر نفوذپذیری، قابلیت انتقال و جابجایی آب های اشباع را برای بهره برداری از طریق چشمه، چاه ویا قنات را داشته باشد."</p> <p>۲. "به سفره آب زیرزمینی که دارای لایه یا لایه های با تخلخل و نفوذپذیری و الزاما قابلیت انتقال جریان آب زیرزمینی هستند اطلاق می گردد که دارای قابلیت آبدهی مناسب و ظرفیت تامین آبی از طریق چاه و قنات باشند."</p>	تعریف آبخوان کامل نیست و از نظر زمین شناسی مورد تایید نمی باشد.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۲	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>در تعریف آلودگی آب، عبارت "تشخیص آلودگی آب از طریق تطبیق آن با استانداردهای تدوین شده برای مصرف مشخص انجام می‌گردد" اضافه شود.</li> <li>در تعریف آلودگی آب، صرفاً نباید برای مصرف مضر باشد، حتی اگر برای آب و خاک منطقه هم مضر باشد، آلودگی محسوب گردد.</li> </ul>	استفاده از پساب دامداری‌ها برای آبیاری کشاورزی مفید است ولی باعث آلودگی خاک و هوا (انتشار بو) می‌شود.
۲	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>امنیت آبی و غذایی بایستی نسل‌های بعدی را نیز در برگیرد و محدود به دوره حاضر نباشد.</li> <li>در تعریف امنیت آبی، پس از کلمه تولید، عبارت "براساس توان اکولوژیکی سرزمین" اضافه شود.</li> </ul>	تعریف امنیت آبی، مناسب و جامع نیست. تعاریف توسط مراجع مختلفی در زمان‌های مختلف، تغییر می‌یابند و این تعریف باید به طور دقیق مواردی همچون موجود بودن آب سالم و کافی، تامین نیازهای اساسی انسان، حفظ و پایداری محیط زیست، دسترسی عادلانه به آب، ثبات سیاسی و توسعه اقتصادی و اجتماعی را در برگیرد.
۲	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>عبارت "مدیریت یکپارچه" به جای مدیریت به هم پیوسته پیشنهاد می‌شود.</li> <li>در تعریف مدیریت بهم پیوسته عبارت "منابع آب" اضافه شود.</li> <li>در تعریف مدیریت بهم پیوسته، عبارت "با در نظر گرفتن اصل پنجاهم قانون اساسی" به ابتدای تعریف اضافه شود.</li> <li>در تعریف مدیریت بهم پیوسته، پس از "به خطر انداختن"، عبارت "محیط زیست و" اضافه شود.</li> </ul>	•

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۲	-	تعریف مصالح عامه بدین صورت اصلاح شود: "مصالح و خیرهایی است که با در نظر گرفتن معیارهای زیست‌محیطی و توسعه پایدار، اکثر افراد جامعه در آن ذینفع هستند و موجب زیان به سایر افراد جامعه نگردد.	در تعریف مصالح عامه، به کار بردن عبارت اکثریت به تنهایی ممکن است منجر به تایید طرح‌هایی شود که برای مثال به نفع اکثریت ۶ میلیونی اصفهان و یزد باشد و منجر به زیان اکثریت ۱ میلیونی چهارمحال و بختیاری.
۲	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>تعریف انتقال آب بین حوضه ای به صورت زیر اصلاح شود: "در مناطقی که کمبود آب برای مصارف شرب وجود دارد، می‌توان با در نظر گرفتن معیارهای جهانی انتقال آب و رعایت حقایق زیست‌محیطی در منابع آب حوضه مبدأ، صرفاً بخشی از آبهای مازاد در منابع آب سطحی حوضه مبدأ را به شرط آنکه منجر به آسیب رسیدن به محیط‌زیست و منابع آب زیرزمینی حوضه مبدأ نشود، انتقال داد. تشخیص وجود آب مازاد باید به تایید سازمان حفاظت محیط‌زیست برسد."</li> <li>در تعریف انتقال آب بین حوضه ای، به جای کلمات آبهای سطحی، زیرزمینی و غیرمتعارف، براساس استانداردهای یونسکو صرفاً نوشته شود «آبهای مازاد در حوضه مبدأ».</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>در تعریف فعلی انتقال آب بین حوضه ای، اشاره ای به معیارهای جهانی و آسیب نرسیدن به حوضه مبدأ و حقایق زیست‌محیطی نشده است.</li> <li>گنجاندن کلمه آبهای زیرزمینی در تعریف در تعریف انتقال آب بین حوضه ای می‌تواند خسارت جبران ناپذیری برای حوزه مبدأ در پی داشته باشد.</li> </ul>

توضیح	اصلاحات پیشنهادی	تبصره	ماده
	<p>تعاریف زیر اصلاح شود:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>تعریف آب قابل برنامه ریزی برای استان، مفهومی ندارد و تقسیم‌بندی‌ها باید براساس مقیاس حوضه آبریز انجام شوند.</li> <li>آلوده کننده: "تمام اشخاص حقیقی و حقوقی که به هر نحو باعث آلودگی آب شوند."</li> <li>تعریف آمایش سرزمین بدین صورت جایگزین گردد: "آمایش سرزمین عبارتست از تنظیم رابطه بین انسان، سرزمین و فعالیت‌های انسان در سرزمین به منظور بهره برداری درخور و پایدار از جمیع امکانات انسانی و فضایی سرزمین در جهت بهبودی وضعیت مادی و معنوی اجتماع در طول زمان." (برگرفته از کتاب شالوده آمایش سرزمین تألیف دکتر مخدوم)</li> <li>در تعریف بستر، دوره بازگشت به صورت واضح تعیین گردد.</li> <li>تعریف تالاب بر اساس قانون تالاب اصلاح شود. در تعریف تالاب، کلمه طبیعی استفاده نشود. چرا که آبندان‌های مصنوعی را نیز طبق کنوانسیون رامسر می‌توان جزو تالاب‌ها به حساب آورد.</li> <li>در تعریف تغییر اقلیم، پس از تغییر الگوهای بارش، "تغییر میزان بارش" نیز ذکر شود.</li> <li>در تعریف پروانه بهره‌برداری، مرجع صدور مجوز مشخص شود.</li> <li>تعریف کف شکنی بدین صورت اصلاح گردد: "حفاری و افزایش عمق چاه‌های موجود، به میزان تعیین شده از سوی وزارت نیرو و حداکثر تا رسیدن به سنگ تپداش در سطحی برابر با سطح زمین حکمی، پس از اصلاح فصل ۱... و یادگار امام، پارک طبیعت پردیسان تلفن ۴۲۷۸۱۰۰۰</li> <li>آدرس اینترنتی: <a href="http://www.doe.ir">www.doe.ir</a> پست الکترونیکی: <a href="mailto:info@doe.ir">info@doe.ir</a> صندوق پستی: ۷۳۸۳-۱۴۱۵۵</li> <li>تعریف مصرف بهینه مورد بازبینی قرار گیرد.</li> <li>تعریف هیدروژنولوژی مورد بازبینی قرار گیرد.</li> </ul>	-	۲



توضیح	اصلاحات پیشنهادی	تبصره	ماده
<p>به تناسب اصلاح مواد قانون، تعاریف مورد نیاز نیز بایستی حذف یا اضافه شوند.</p>	<p>تعاریف مربوط به عبارات زیر اضافه شود:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• آب های غیر متعارف.</li> <li>• آب مجازی.</li> <li>• آبخوان کارستی.</li> <li>• بار آلودگی.</li> <li>• بانک یا بازار آب.</li> <li>• برداشت مستقیم.</li> <li>• پایداری محیط زیستی.</li> <li>• پساب.</li> <li>• چاه آرتزین، نیمه آرتزین.</li> <li>• چاه کم عمق، نیمه عمیق و عمیق.</li> <li>• چشمه، آبراهه، مسیل، رودخانه و نهر.</li> <li>• حریم زیست محیطی.</li> <li>• حقابه زیست محیطی.</li> <li>• درجات حوضه آبریز.</li> <li>• رودخانه های حفاظت شده.</li> <li>• طرح های حفاظتی.</li> <li>• فرونشست زمین یا دشت.</li> <li>• مناطق چهارگانه و حوضه آبریز تحت پوشش آنها.</li> </ul>	-	۲

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• ماده آلوده کننده آب: همانند آئین نامه اجرایی جلوگیری از آلودگی آب: "که آلوده کننده نیز نامیده می شود عبارتست از هر نوع مواد یا عوامل فیزیکی و شیمیایی که باعث آلودگی آب گردیده و یا به آلودگی آن بیفزاید."</li> <li>• منابع مولد آلودگی آب (همانند آئین نامه اجرایی جلوگیری از آلودگی آب): "منابع مولد آلودگی آب که منابع آلوده کننده نامیده می شود عبارتست از هر گونه منبعی که فعالیت یا بهره برداری از آن موجب آلودگی آب می شود که شامل منابع صنعتی، کشاورزی و دامداری، شهری و خانگی و متفرقه می باشد."</li> </ul>	
۳	-	محتوای ماده به طور کلی اشکالات حقوقی، فنی و نگارشی دارد.	از جمله در بحث مالکیت آب های غیر متعارف، مالکیت بخشی از آنها که توسط افراد حقیقی یا حقوقی از طریق آب بها خریداری و استفاده شده، به بهره بردار تعلق دارد مانند پساب تولیدی یک واحد صنعتی که می تواند مورد استفاده مجدد قرار گیرد.
۴	۱	تدوین سند راهبردی امنیت آبی- غذایی، نیازمند مشارکت دستگاه ها و ارگان های ذیربط دیگری نیز می باشد که در این تبصره، به آنها اشاره نشده است.	<ul style="list-style-type: none"> <li>• جهت تدوین دستورالعمل ها و اسناد مرتبط با این قانون، پیشنهاد می شود به صراحت نقش دستگاه های ذکر شده جهت تعیین مسئولیت پیگیری و پیشبرد فرآیند کار تبیین گردد.</li> <li>• ضمن اینکه بنظر می رسد تامین امنیت غذایی و مشارکت آحاد جامعه در تدوین این قانون بدون مشارکت فعال جوامع و بهره برداران حوزه های کشاورزی و صنعت عملیاتی نگردد.</li> </ul>

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۵	-	بدین صورت جایگزین گردد: "دولت موظف است به منظور تحقق اهداف این قانون و عملیاتی کردن مدیریت به هم پیوسته در کل چرخه آب و واحدهای طبیعی حوضه آبریز، ساختار مدیریت آب کشور را با تقویت نهادهای هماهنگ کننده و فرابخشی و طرح های تشویقی برای افزایش مشارکت مردمی در سطوح مختلف (ملی، حوضه آبریز، استانی و محلی) سازماندهی نماید."	بیان ماده مذکور مبهم است.
۶	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>در بند الف در سطح ملی، به ترتیب پس از شورای عالی آب، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت نیرو و وزارت جهاد کشاورزی ذکر شود.</li> <li>در بند ج در کارگروه استانی آب، واحد آبخیزداری سازمان جهاد کشاورزی و اداره کل حفاظت محیط زیست استان نیز اضافه گردد.</li> </ul>	
۶	-	در بند ج به شرکت سهامی آب و برق خوزستان اشاره شود.	در بخش ترتیبات نهادی پیوست ۱ (قانون آب در یک نگاه) به شرکت سهامی آب و برق خوزستان نیز اشاره شده است و نیاز است که یکسان سازی شود.
	-	جهت مدیریت حوضه های آبریز مشترک میان استان ها راهکاری در نظر گرفته شود.	همکاری کارگروه های استانی در استان هایی که در دو یا چند حوضه آبریز واقع شده اند، با کمیسیون های حوضه آبریز امری دشوار می باشد.

توضیح	اصلاحات پیشنهادی	تبصره	ماده
<p>موضوع نقش مردم با این هدف که به حکومت یا دولت اعتماد بیشتری داشته باشند و با اجرای برنامه‌ها و سیاستهای دولت/حکومت، همکاری مناسب و موثری داشته باشند، از اهمیت بسیار بسیار بالایی برخوردار است. تجربیات گذشته کشور و حتی تجربیات موجود در دنیا نیز نشان‌دهنده این امر است که چنانچه نقش و سهمی در اجرای قوانین به مردم سپرده شود، علاوه بر ایجاد اعتماد متقابل بین دولت/حکومت با مردم، سهم مشارکت مردم به طور چشمگیری افزایش خواهد یافت.</p> <p>آرای مردمی در ترکیب موجود، تنها ۲ رای است در مقابل ۱۶ رای مقامات و مسئولان. در نتیجه درخواستها و نیازهای مردمی به هیچ وجه در هیچ رای‌گیری، رای نخواهد آورد. اگر بناست به نظر و رای مردم اهمیت داده شود، باید نقش و سهم بیشتر و قابل رقابت با سایر اعضای دولتی/حکومتی به مردم داده شود و در رابطه با نقش مردم، اعتمادسازی، جلب همکاری و مشارکت مردم در برنامه‌های دولت، موضوع باید در کمیته‌های فنی و مدیریتی مورد بررسی و تجدید نظر قرار گیرد.</p>	<p>تعداد نمایندگان مردم در شورای عالی آب افزایش یابد و حق رای متناسب و حتی بیشتری به ایشان داده شود.</p>	-	۷

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۷	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>در سطر دوم، پس از عبارت حوضه‌های آبریز، "و وظایفی که در این قانون (یا آیین‌نامه و اساسنامه شورا) به این شورا محول می‌گردد" افزوده شود.</li> <li>زمان تشکیل شورای عالی آب مشخص شود، با توجه به لزوم تهیه قوانین و آیین‌نامه‌ها در زمان مقرر.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>با توجه به اینکه آسیب‌شناسی ویژه ای توسط مرکز استراتژیک ریاست جمهوری و نیز مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی صورت پذیرفته است، موکداً پیشنهاد می‌شود وظایف، ساختار و فرایند اجرایی این شورا به صورت خرد جمعی و غیردولتی تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران برسد.</li> <li>تاکید می‌شود که سازمان حفاظت محیط زیست با موضوع تهیه شرح وظایف و فرایندهای اجرایی این شورا توسط وزارت نیرو، موافقت نمی‌نماید.</li> </ul>
۷	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>وظایف دبیر شورا در قانون یا آیین‌نامه و اساسنامه شورا مشخص شود.</li> <li>با توجه به عملکرد این شورا در سالهای گذشته و عدم موافقت اغلب بخش‌های دولتی با دبیری وزارت نیرو (با شرایط فعلی) لازم است در این امر مهم تجدید نظر صورت پذیرد و برای مثال معاون اول رییس جمهور به عنوان دبیر شورا معرفی گردد.</li> </ul>	
۷	-	سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان نایب رئیس شورای عالی آب منصوب گردد.	پیشنهاد نایب ریسی سازمان محیط‌زیست و تغییر دبیری شورا به منظور این است که مباحث کیفیت نیز در کنار کمیت اهمیت خویش را بازیابد و تصمیمات در سطح فراهی‌گرفته شود و از اعمال نظرات بخشی وزارت نیرو کاسته شود.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۷	۱	تبصره حذف شود یا به گونه‌ای اصلاح گردد که به هر تعداد کارشناس خبره و صاحب نظر به منظور کمک به تصمیم‌گیری و تصمیم سازی بدون حق رأی دعوت بعمل آید. دو نفر صاحب نظران مسائل آب به پیشنهاد وزیر نیرو، با دو نفر خبره دانشگاهی به پیشنهاد وزیر علوم و تایید رییس سازمان محیط زیست و وزیر نیرو جایگزین گردد.	این شورا جز معدود شوراهایی است که به تشخیص دبیر یا رئیس از فرد یا افرادی به سلیقه و با حق رأی دعوت بعمل خواهد آمد. این موضوع می‌تواند تأثیرگذاری اهرمهای سیاسی در امر تصمیم سازی را بسیار پررنگ نماید، چرا که گنجاندن این تبصره یعنی جمع‌آوری آراء همسو و یارگیری ملی و محلی و اتخاذ تصمیمات بعضاً غیر همسو با سازمان حفاظت محیط زیست در حوزه آب.
۸	-	در کمیسیون حوضه آبریز که نقش اجرایی بیشتری دارد، باید به مردم نقش و وظیفه بیشتری داده شود.	به همان دلایلی که در توضیحات ماده ۷ پیرامون نقش آحاد مردم در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری توسط دولت اشاره شد. در اینجا نیز ۲ یا ۴ رای مردمی در مقابل ۹-۱۰ رای دولتی قرار می‌گیرد و تعادلی وجود ندارد.
۸	-	این ماده در خصوص "کمیسیون حوضه های آبریز" می‌تواند به کلی حذف شود.	بدلیل اینکه وظایف غالباً در شورای عالی آب تعریف شده و اعضا نیز در همان سطح هستند. استناداران نیز بنا به مورد می‌توانند در شورای عالی آب حضور یابند. وظایف کمیسیون مذکور می‌تواند توسط سازمان حوضه آبریز انجام شود و گزارش های تهیه شده توسط آن به شورای عالی آب ارایه گردد.
۸	۱	جهت وحدت رویه و ارتقای بهره وری، محتویات و چارچوب های تهیه سند پایداری حوضه آبریز مشخص گردد و سپس کمیسیون های حوضه های آبریز به تهیه این سند مکلف گردند.	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۹	-	لازم است آیین نامه اجرایی سازمان حوضه آبریز و چارت آن، نه فقط توسط وزارت نیرو، بلکه با همکاری دستگاه های متولی که در اجرای برنامه ها نقش خواهند داشت، از جمله سازمان حفاظت محیط زیست، تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران برسد.	علاوه بر شرکتها یا سازمان های آب منطقه ای، نمایندگان استانی وزارت جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست نیز به سازمان حوضه آبریز اضافه شوند.
۹	جدید	تبصره اضافه شود: "سازمان حفاظت محیط زیست در سطوح ستادی و استانی نسبت به استقرار دفاتر حوضه آبریز به عنوان دبیرخانه های مدیریت کیفیت و آلودگی آب با هدف اجرای برنامه های مصوب و آیین نامه های اجرایی مواد این قانون اقدام نماید.	با توجه به وظایف و نقش سازمان حفاظت محیط زیست به ویژه در مدیریت کیفیت و آلودگی آب، استقرار دفاتر به سازمان این امکان را می دهد که نسبت به اجرای مصوبات کارگروه های ملی و منطقه ای و استانی، اقدامات و برنامه ریزی های لازم را صورت دهد.
۹	جدید	تبصره اضافه شود: "وزارتخانه ها، سازمان های و بخش های مرتبط با سازمان حوضه آبریز، کلیه اعتبارات مورد نیاز خود را سالانه در بودجه بندی های هر بخش لحاظ می نمایند و سازمان برنامه و بودجه موظف به اختصاص اعتبارات مربوطه خواهد بود."	
۱۰	-	اهم شرح وظایف و اختیارات کارگروه های استانی مشخص شود.	از جمله مشخص شود تصمیم گیری در خصوص احداث و بهره برداری از سدها و تاسیسات وابسته و بهره برداری از منابع آب استان در حیطه اختیارات آب منطقه ای باقی مانده و یا در اختیار کارگروه استانی و یا کمیسیون حوضه قرار می گیرد.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۰	-	حق رای همه اعضا می بایست یکسان باشد.	تناقض موجود در تبصره ماده ۷ (دعوت از سایر رؤسای دستگاههای اجرایی و وزراء بنا به تشخیص رئیس و پیشنهاد دبیر) و تبصره ماده ۱۰ (دعوت از مدیران و صاحب نظران و رؤسای دستگاههای اجرایی استان) در اولی بدون حق و در دومی بدون حق رأی منطقی به نظر نمی رسد و تنها این موضوع را به ذهن متبادر می کند که دعوت از افراد مزبور در شورای عالی آب با حق رأی تنها به منظور بی اثرکردن نقش دستگاههای تخصصی مانند محیط زیست در تصمیمات ملی است.



توضیح	اصلاحات پیشنهادی	تبصره	ماده
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• لازم است آیین نامه اجرایی کارگروه استانی نیز با همکاری دستگاه های متولی که در اجرای برنامه ها نقش خواهند داشت تهیه شود. لذا ذکر گردد: "آیین نامه اجرایی این ماده توسط وزارت نیرو و با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست {و ...} ظرف مدت ... ماه تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید".</li> <li>• نماینده تشکل های مردم نهاد به انتخاب مدیرکل حفاظت محیط زیست استان معرفی شود و نه به انتخاب رئیس کارگروه.</li> <li>• در کارگروه استانی آب، مدیر عامل شرکت توزیع برق از اعضای کارگروه حذف شود زیرا ارتباطی با موضوع آب ندارد.</li> <li>• با توجه به اینکه شورای عالی آب تا پیش از تصویب این قانون به صورت ساختار اجرایی در نیامده است، جایگاه قانونی مورد نظر برای تصویب پیش نویس های مورد نظر این قانون نبوده و نیازی به تایید یا تصویب شورای عالی نمی باشد. در غیر این صورت و با تشکیل شورای عالی وفق پیش نویس جدید، بلامانع است.</li> </ul>	-	۱۰

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۱	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>اصلاح گردد. تعریف شرکت بازرگانی و حوزه عمل و وظایف آنها در ارتباط با آب منطقه‌ای مشخص شود، زیرا برای شرکت های آب منطقه ای به جز فعالیتهای بازرگانی وظائف دیگری نیز در این قانون پیش بینی شده است.</li> <li>مشخص شود که شرکت های آب منطقه‌ای منحل و مجددا با ساختار و رویکرد جدید تاسیس می‌شوند یا ادامه روند فعلی خواهد بود.</li> </ul>	اعطای اختیار به وزارت نیرو جهت تشکیل یا حذف شرکت ها، ممکن است مخالف منافع استان های کوچک شود.
۱۲	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>به منظور اثربخشی مدیریت مشارکتی و الزام اجرایی آن، لازم است آیین نامه اجرایی سازمان حوضه آبریز با حضور ذینفعان و تشکلهای کشاورزی و مردم نهاد و همچنین دفتر مشارکت های مردمی سازمان حفاظت محیط زیست تهیه شود و برای تصویب به هیئت وزیران ارسال گردد.</li> <li>پیش شرط های لازم برای مشارکت بخش خصوصی ارائه نگردیده است و در این زمینه بایستی دقت نظر لازم مبذول گردد.</li> </ul>	
۱۳	۱	سازمان حفاظت محیط زیست به جمع تهیه کنندگان آیین نامه اجرایی اضافه شود.	<ul style="list-style-type: none"> <li>انعقاد و اجرای هر گونه معاهده بین المللی در زمینه حفاظت و بهره برداری از منابع آبی مرزی و مشترک مستلزم مشارکت و نظارت سازمان حفاظت محیط زیست است</li> <li>با توجه به اثرات مهم و حیاتی حقا به رودخانه های مرزی در وضعیت تالاب ها و دشت های سیلابی با حاکمیت غبارخیزی که از منابع آب مشترک تغذیه می شوند، حضور سازمان در تدوین آیین نامه اجرایی این ماده ضروری است.</li> </ul>

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۴	-	<p>بدین صورت جایگزین گردد:</p> <p>" سازمان برنامه و بودجه کشور (مرکز آمار ایران) مکلف است به منظور تسهیل دسترسی آزاد، ایجاد نظام کارآمد و به اشتراک گذاری داده ها و اطلاعات آب و هواشناسی و در راستای تأمین و انتشار دقیق، پایدار و به روز آمار و اطلاعات مورد نیاز بخش های مختلف کشور سامانه جامعی را جهت ثبت و تجمیع اطلاعات کمی و کیفی منابع آب و هوای کشور و آلوده کننده های آن طراحی نماید.</p> <p>تبصره ۱- داده ها و اطلاعات باید به صورت طبقه بندی شده در اختیار تمامی ارگانهای ذیربط قرار گیرد. وزارت نیرو در خصوص اطلاعات طبقه بندی شده با فراهم نمودن بستر امن مورد تایید اقدام می نماید.</p> <p>تبصره ۲- جهت تکمیل اطلاعات سامانه جامع پس از تجمیع صورت گرفته سازمان برنامه و بودجه می تواند از طریق واگذاری کار پایش منابع آب و پرداخت هزینه مربوطه از اعتبارات حاصل از فروش آب موارد نقص اطلاعاتی را تکمیل و جهت بهره برداری در اختیار ذینفعان قرار دهد.</p> <p>تبصره ۳- آیین نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و با همکاری وزارت نیرو، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان هواشناسی کشور ظرف حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون تهیه شده و پس از تصویب هیئت وزیران ابلاغ گردد."</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>پیشنهاد می شود مرکز ملی، داده و اطلاعات آب، با مشارکت همه دستگاه های ذیربط، تحت نظر مرکز اسناد ملی که سازمانی فرابخشی است قرار گیرد تا اطلاعات در انحصار دستگاه بخشی نباشد و راحت تر در اختیار سایر دستگاه ها قرار گیرد. مرکز اسناد زیر نظر سازمان برنامه و بودجه بوده و اطلاعات آب به تصمیمات آن سازمان در مورد تصویب پروژه های مرتبط با آب کمک می نماید.</li> <li>جهت جلوگیری از ایجاد نهادهای متعدد با ساختار و شرح وظایف مشابه، ترتیبی اتخاذ شود که از ظرفیت های موجود در کشور (نظیر سازمان هواشناسی و مراکز مطالعاتی و تحقیقاتی آن و مرکز آمار ایران و ...) استفاده بهینه گردد.</li> <li>توصیه می گردد وزارت نیرو کلیه مطالعات شاخص در حوضه های آبریز را جمع آوری و در این مرکز بارگذاری نماید تا در صورت امکان، از انجام مطالعات مشابه و غیرضروری جلوگیری گردد. همچنین سایر دستگاه های اجرایی کشور جهت انجام مطالعات در حوزه آب ملزم به استعلام از این مرکز شوند.</li> </ul>
۱۴	۱	<p>بهره برداری از اطلاعات طبقه بندی شده با درخواست بالاترین مقام دستگاه، بطور محرمانه در اختیار قرار میگیرد.</p>	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۴	۲	سازمان حفاظت محیط زیست به تهیه کنندگان آیین نامه اضافه شود.	با توجه به وظایف حاکمیتی- نظارتی سازمان محیط زیست و مباحث کیفیت آب و منابع آلاینده آن، نام این سازمان نیز برای دسترسی و به اشتراک گذاری داده ها درج شود.
۱۵	-	اولویت بندی سایر مصارف عمومی آب به این ترتیب پیشنهاد می گردد: صنعت؛ مجتمع های کشاورزی و کشت و صنعت و در نهایت تخصیص آب به کشاورزی پراکنده و غیرمتمرکز.	با توجه به عدم تعیین الزامات آمایش سرزمین در همه مناطق در شرایط فعلی و اختلاف نظرهای موجود در مورد سند آمایش سرزمین استانهای مختلف و با عنایت به وضعیت اقلیمی و خشکسالی های پی در پی در کشور در سنوات گذشته از یک سو و نقش بالای آب تامین شده بخش صنعت در ایجاد ارزش افزوده و اشتغال از سوی دیگر، تا زمان تعیین تکلیف سندهای آمایش این ترتیب مورد نظر قرار گیرد.
۱۶	-	در این ماده باید برای هر گونه برداشت و تخصیص از برخی دشت های دارای فرونشست و رودخانه های خشکیده و بدون آب تا اطلاع ثانوی یا تا اتمام برنامه های احیای آبخوانها و رودخانه، جز تخصیص برای شرب ممنوعیت قائل شود و یا محدودیت های ویژه ای تعیین گردد. این محدودیت و ممنوعیتها در اسناد پایداری درج شده و به عنوان پیش شرط تهیه اسناد در مراحل بعدی تهیه و تصویب آیین نامه مد نظر قرار گیرند.	ایجاد اینگونه ممنوعیت ها و محدودیت ها باید دارای رد پا یا اثر در ماده قانون باشد. برای مثال موضوع ممنوعیت و محدودیت تخصیص ها به صورت یک تبصره قید شود. برای نمونه چنانچه آب مازاد وفق بند الف تبصره ۳ وجود نداشته باشد، چگونه باید عمل شود. نتیجه:

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۶	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>"... منحصرأ با وزارت نیرو است." بدین صورت اصلاح گردد: "... از طریق وزارت نیرو است"</li> <li>"... با بخش صنعتی ذیربط می باشد" بدین صورت اصلاح گردد: "...با بخش صنعتی ذیربط و تقسیم و توزیع آب بخش محیط زیست با سازمان حفاظت محیط زیست می باشد."</li> </ul>	
۱۶	۱	<ul style="list-style-type: none"> <li>با توجه به ضرورت صیانت از حقابه‌های زیست‌محیطی، نقش سازمان حفاظت محیط زیست در تهیه سند تخصیص باید فراتر از عضویت در کمیسیون حوضه آبریز و در اولویت باشد و مشارکت فعال در تهیه سند داشته باشد.</li> <li>لازم است در قانون آب به صورت مشخص فرآیند نحوه تخصیص حقابه محیط زیست تبیین گردد.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>بر اساس ماده ۲ قانون حفاظت، احیاء و مدیریت تالاب‌های کشور و ماده ۲۵ قانون هوای پاک، سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است تا نیاز آبی زیست‌محیطی تالاب‌ها را تعیین و وزارت نیرو مکلف است ضمن تدوین و اجرای برنامه مدون نسبت به تخصیص و تأمین آن اقدام نماید.</li> <li>لازم است وزارتخانه های نیرو و جهاد کشاورزی نقش و سهم حقابه های زیست‌محیطی را از تخصیص لحاظ نمایند.</li> </ul>
۱۶	۱	<ul style="list-style-type: none"> <li>سند تخصیص آب حوضه های آبریزی به صورت ۲ یا ۳ سال یک بار تهیه شود.</li> <li>فرمت و محتوای سند تخصیص مشخص گردد.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>با توجه به حساسیت موضوع و خشکسالی‌های پیاپی سالیان گذشته، به نظر می‌رسد تعیین زمان ۵ سال برای تهیه سند تخصیص زمان زیادی باشد.</li> </ul>
۱۶	۲	آب قابل برنامه ریزی هر حوضه آبریز توسط کمیسیون حوضه آبریز تعیین و تصویب شده و سپس ابلاغ گردد.	تعیین نیاز آبی زیست‌محیطی تالاب‌ها بر عهده سازمان محیط‌زیست است و تعیین و ابلاغ آب قابل برنامه‌ریزی هر بخش در هر استان توسط وزارت نیرو برخلاف قوانین مذکور است.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۶	۳	<ul style="list-style-type: none"> <li>در بخش ب، کلمه فاضلاب حذف شود. تخصیص جدید فاضلاب بدون تصفیه موجب انتشار بیشتر آلودگی می گردد.</li> <li>در خصوص حدود اختیارات و وظایف شورای استانی آب و آب منطقه ای در قانون، شفاف سازی لازم صورت پذیرد.</li> <li>به شرکت های آب منطقه ای اجازه داده شود تا از محل صرفه جویی های ناشی از اجرای طرح احیا و تعادل بخشی نیز برای مصارف ضروری و صنایع کم آب بر با مصرف ۲۵ متر مکعب در شبانه روز پروانه بهره برداری صادر نمایند.</li> </ul>	
۱۶	جدید	<p>تبصره اضافه شود:</p> <p>" بهره برداری از آب تالابها به منظور استفاده های مختلف در قالب حقاچه ها و تخصیص های موجود در کارگروهی متشکل از اداره کل حفاظت محیط زیست استان، آب منطقه ای، جهاد کشاورزی، استانداری و نماینده بهره برداران زیر دست تالاب به صورت سالانه مطرح و با توجه به شرایط بارندگی سال آبی، برای مصارف مذکور با در نظر گرفتن اولویت یکسان شرب و محیط زیست اتخاذ تصمیم خواهد شد"</p>	<p>با توجه به اهمیت حفظ تالابها و همچنین نظر به ماده ۱۶ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست که مدیریت تالابها را به سازمان حفاظت محیط زیست واگذار کرده است.</p>

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۶	جدید	تبصره اضافه شود: "هرگونه تخصیص و اجازه برداشت از منابع آب سطحی و زیر زمینی واقع در مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست و حوزه تأثیرگذار تالابهای بین المللی صرفاً پس از کسب موافقت سازمان حفاظت محیط زیست امکانپذیر است."	با توجه به لزوم حفاظت منابع آبی حوضه تالابها و درون مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان، در عین محول شدن تخصیص و اجازه برداشت آب به وزارت نیرو.
۱۶	جدید	تبصره اضافه شود: "تعیین حقابه زیست محیطی با همکاری و تایید سازمان محیط زیست صورت گرفته و وزارت نیرو ملزم به رعایت حقابه در برنامه تخصیص خواهد بود."	
۱۷	-	در وظایف وزارت نیرو اضافه گردد: "تخصیص و تامین حقابه زیست بوم های آبی. برنامه عملیاتی تامین حقابه ها به صورت مستمر و ضمیمه سند تخصیص ارائه می گردد."	در راستای تحقق ماده ۲۵ قانون هوای پاک و همچنین اعمال مدیریت بهم پیوسته و ایجاد هماهنگی میان دستگاه های متولی

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۷	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>در بندج، سازمان مدیریت حوضه آبریز نیز اضافه شود.</li> <li>بند «د» این ماده حذف شود. در صورت عدم حذف باید اجازه استخراج و استفاده آبهای زیرزمینی به جز قنات در دشتهای دارای فرونشست و بحرانی، ممنوعه و سایر دشتهای دارای بیلان منفی تا پیش از اجرای برنامه‌های احیاء و بازسازی آبخوانها محدود شود.</li> <li>بندهای با عنوان با موضوعات زیر اضافه شود:               <ul style="list-style-type: none"> <li>ی- احیاء و بازسازی آبخوانهای کشور و درج آنها در اسناد پایداری.</li> <li>ک- احیاء و مرمت قنات ها و بستن و پرکردن چاههای غیر مجاز و محدودیت بیشتر در بهره برداری چاههای دارای پروانه بهره برداری.</li> <li>ل- ایجاد برنامه‌های سازه ای و غیرسازه ای صرفه جویی در مصرف آب.</li> </ul> </li> <li>ارائه تسهیلات توسط دولت، مشارکت مردم در اصلاح الگوی مصرف بخش کشاورزی با هدف ارتقای راندمان آبیاری</li> <li>عملیات کنترل و مدیریت رواناب و سیلاب که توسط وزارت جهاد کشاورزی صورت می‌پذیرد نیز در این ماده گنجانده شود.</li> </ul>	
۱۸	-	<p>جمله آخر ماده در خصوص انتقال آب آبریزهای کوچک حذف شود تا در آئین نامه اجرایی ماده درباره آن تصمیم گیری شود. چنانچه اصرار بر وجود این جمله باشد، اضافه نمودن جمله زیر اجباری است:</p> <p>"حوضه مطالعات SEA یا ارزیابی استراتژیک محیط زیستی انتقال آب را مجاز دانسته و در اینصورت مستلزم مطالعات ارزیابی زیست محیطی خواهد بود."</p>	<p>ارائه پیش شرط در ماده اصلی قانون، دست کارشناسان را در تهیه آئین نامه اجرایی ماده می‌بندد.</p>



ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۸	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>عبارت "اجرای راهکارهای مدیریت" به صورت "اجرای تمامی راهکارهای مدیریت" اصلاح شود.</li> <li>عبارت "شرایط موجود و آتی" به صورت "شرایط موجود و آتی، به ویژه نیازهای زیست محیطی" اصلاح گردد.</li> <li>وضعیت انتقال آب بین حوضه‌های درجه ۱ تعیین تکلیف شود.</li> </ul>	
۱۸	۱	برای تهیه آیین نامه اجرایی زمان تعیین شود.	
۱۸	جدید	تبصره اضافه شود: "اجرای طرح های انتقال آب بین حوضه های غیر همجوار ممنوع است."	
۱۸	جدید	تبصره اضافه شود: "در صورت بکارگیری همه راهکارهای مدیریت مصرف آب (اعم از اصلاح شبکه، اصلاح و اجرای الگوی کشت مناسب، جلوگیری از بارگذاری خارج از قاعده و توان اکولوژیکی سرزمین در حوضه مقصد، برخورد با برداشت‌های غیر مجاز منابع آبی، به صفر رساندن برداشت‌های غیرمجاز در حوضه مقصد، الزام به نصب کنتور هوشمند در کلیه مصارف، ارائه راهبردهای مناسب جلوگیری از ایجاد صنایع آب بر و انتقال صنایع آب بر موجود در کنار منابع آبی، میزان استفاده از پساب در صنایع، محدود کردن کشت‌های چندباره در طول سال و ...) و در صورت کمبود آب، انتقال آب بین حوضه‌ای بعنوان آخرین راهکار و منوط به اخذ مجوز از سازمان حفاظت محیط زیست مدنظر قرار گیرد."	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۸	جدید	تبصره اضافه شود: " نظر سازمان حفاظت محیط زیست در خصوص تصویب و اجرای طرح‌های انتقال آب بعنوان فصل الخطاب مدنظر قرار گیرد و حتی در صورت تفوق آراء در شورای ملی و سایرین، برای سازمان حفاظت محیط زیست در اجرای پروژه حق و تو در نظر گرفته شود."	
۱۸	جدید	تبصره اضافه شود: "انتقال آب از حوضه‌های آبریز کارون و کرخه، جز با تایید سازمان حفاظت محیط زیست و تصویب هیئت وزیران، ممنوع است."	
۱۹	-	مهلت تعیین تکلیف حقایبه‌ها به ۱۸ تا ۲۴ ماه کاهش پیدا کند.	مدت زمان سه سال گرچه برای اجرای بهتر مطالعات زمان مناسبی است، اما برای تأمین حقایبه‌ها در مباحث محیط زیستی زمان زیادی است. چنانچه از سال سوم برنامه‌ها مشخص شود از سال چهارم اجرایی می‌شود و عملاً در این چهار سال بسیاری از حوضه‌ها مسائل و مشکلات بدتری پیدا خواهند کرد.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۹	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>در صورتی که حقایق‌های مد نظر کمیسیون تعیین تکلیف حقایق‌ها در این ماده قانونی، حقایق‌های کشاورزی است و شامل حقایق‌های زیست محیطی نمی‌باشد، پس از کلمه حقایق، کلمه کشاورزی آورده شود و در ماده جداگانه به حقایق محیط زیستی پرداخته شود.</li> <li>لازم است مشخص شود که حقایق محیط زیست نیز نیازمند صدور پروانه خواهد بود یا خیر.</li> <li>تمام حقایق‌های موجود امکان تبدیل به پروانه بهره برداری را ندارند (به طور مثال حقایق تالاب گاوخونی در اصفهان)</li> <li>حدود اختیارات و وظایف کمیسیون تعیین تکلیف حقایق‌ها و تداخل آن با تکالیف فعلی معاونت حفاظت و بهره‌برداری شرکت‌های آب منطقه‌ای، شفاف شود.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>با توجه به اینکه در بسیاری از استان‌ها مجموع حقایق کشاورزی، مصارف شرب و صنعت از میزان آب قابل برنامه‌ریزی استان بیشتر است، صدور پروانه به معنای تکلیف دولت به تامین آب برای همه حقایق‌داران خواهد بود که این امر علاوه بر تشدید نارضایتی‌های اجتماعی، موجب بروز فشار بیش از پیش بر منابع آب کشور و عدم تحقق حقایق محیط زیست خواهد شد.</li> <li>چالش اصلی در تعیین حقایق در منابع آب سطحی و زیرزمینی است که بین چند استان مشترک هستند و باید به نحوی صورت پذیرد که اولویت تخصیص محیط زیست در این شرایط نادیده گرفته نشود.</li> </ul>
۱۹	۱	در لیست اعضاء کمیسیون تعیین تکلیف حقایق‌ها، یک نفر کارشناس متخصص و فنی مسلط بر موضوع، از سازمان حفاظت محیط زیست نیز اضافه گردد.	با توجه به اهمیت تامین حقایق‌ها در نجات تالاب‌ها و دریاچه‌های کشور از خشکی از یکسو و نگاه بهره بردارانه و تمایل به تبادل و فروش آب بین وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و نیرو، لازم است سازمان حفاظت محیط‌زیست در تهیه سند مشارکت نماید تا ضمن لحاظ نمودن حقایق‌های زیست محیطی به عنوان پیش شرط هر گونه سند، تخصیص نیازهای زیستی رودخانه، تالاب و آبخوان در کشور به صورت خردمندان تری صورت پذیرد.
۱۹	۶	سازمان حفاظت محیط‌زیست به عنوان همکار در تهیه آیین‌نامه اجرایی افزوده شود.	با توجه به لزوم صیانت از منابع آبی و وجود مناطق چهارگانه تحت مدیریت سازمان.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۱۹	جدید	تبصره اضافه شود: "با توجه به محدودیت های موجود در هر منطقه، کمیسیون یا وزارتین نیرو و جهاد کشاورزی می توانند پیشنهاد کنند تا برخی اسناد حقایه اصلاح، بازنگری، باطل یا موقتا معلق گردد. قید تعلیق موقت پروانه منوط به اتمام طرح های احیای منابع آب و مثبت شدن بیلان آبی حوضه خواهد بود."	باید این امکان وجود داشته باشد که به علت محدودیت های منابع آب موجود در هر منطقه، نسبت به بازنگری و ابطال موقت یا دائم حقایه ها، اسناد قدیمی یا پروانه های صادره آب بری طی دهه های اخیر اقدام شود.
۲۰	-	این ماده حذف شود.	متأسفانه همان رویکرد و نگاه سنتی در وزارت نیرو حاکم است. محتوای این ماده با ماده قبلی (ماده ۱۹) منافات دارد. در وضعیتی که بیش از ۹۰٪ آبخوانهای کشور دارای بیلان منفی هستند و برداشت بی رویه منابع در کشور حاکم شده است صدور پروانه های جدید بهره برداری یک مغالطه زیان آور برای منابع آب و محیط زیست کشور است. نتیجه اینکه این سازمان موافق با درج این ماده نخواهد بود. در صورتیکه طی دهه های آتی پس از احیای منابع آبی و مثبت شدن بیلان حوضه لازم به اجرای چنین ماده ای باشد، آیندگان نسبت به اصلاح ماده ۱۹ یا انشای جدید یک ماده اقدام خواهند نمود که در آن صدور پروانه بهره برداری باید با توجه شرایط محیط زیستی منابع آبی صورت گیرد و نظر سازمان حفاظت محیط زیست نیز برای صدور دریافت و اعمال گردد.
۲۰	۲	افزودن عبارت: "شرکت آب منطقه ای مکلف به اعلام آلودگی منابع آب به سازمان حفاظت محیط زیست می باشد."	
۲۰	۵	وضعیت سایر مفاد قانون توزیع عادلانه آب پس از تصویب این قانون مشخص شود.	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۲۰	۵	برای تعیین تکلیف هزاران چاه مشمول ماده ۵ قانون توزیع عادلانه آب و قانون تعیین تکلیف چاه‌های فاقد پروانه که اکثراً در حریم و املاک خصوصی حفر شده‌اند، با در نظر گرفتن ابعاد حقوقی و اجتماعی مسئله، راهکارهای مشخص و اجرایی و با مهلت مشخص پیش‌بینی شود.	با عنایت به دلایل حقوقی و اجتماعی متعدد از جمله انحصار وراثت، عدم امکان مکانیابی چاه‌های غیرمجاز و مسائل اجتماعی، اجرای طرح تعادل‌بخشی به هدف و توفیق تعیین شده دست نیافته است.
۲۰	۶	<ul style="list-style-type: none"> <li>• به صورت یک ماده مستقل ارائه شود.</li> <li>• برای تهیه آیین نامه مهلت مشخص شود.</li> <li>• سازمان حفاظت محیط زیست با توجه به موضوع آلودگی آب در تهیه الگوی مصرف بهینه افزوده شود.</li> <li>• الگوی مصرف بهینه برای مصارف آبی مختلف تدوین و توسط یک مرجع ملی ابلاغ شود.</li> </ul>	
۲۱	-	این ماده باید به گونه ای اصلاح شود تا مردم در تهیه و اجرای الگوی کشت، مشارکت نمایند.	در اجرای این ماده حضور و ایفای نقش مشارکت آحاد مردم قابل انکار نیست. بدون حضور و مشارکت مردم و کشاورزان در تهیه و اجرای اسناد و برنامه های مورد نیاز، دولت توفیقی در اجرای چنین ماده مهمی نخواهد داشت

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۲۱	-	در خصوص تعیین الگوی کشت بهینه، عبارت "براساس مزیت‌های نسبی ارزش افزوده، شرایط اقتصادی و شرایط آب و هوایی" با "الزامات آمایش سرزمین و توان اکولوژیکی" جایگزین گردد.	گنجاندن شرایط اقتصادی و مزیت‌های نسبی و ارزش افزوده به منظور تعیین الگوی کشت یعنی بازگشت به روال سابق و توجیه پذیر نمودن هر نوع کشت در هر سرزمین و با هر اقلیمی. الگوی کشت بهینه علاوه بر در نظر گرفتن ملاحظات امنیت غذایی و شرایط آب و هوایی باید دربرگیرنده ملاحظات محیط زیستی از جمله در نظر گرفتن وضعیت فرسایش خاک و نحوه کشت (حفاظتی، بی خاک ورزی و...) نیز باشد تا از فرسایش بیشتر خاک و ایجاد معضلاتی مانند گردوغبار جلوگیری بعمل آید..
۲۱	-	در متن ماده ۲۱ پیشنهادی قید شده که تهیه الگوی مصرف بهینه در بخش کشاورزی باید طبق سند راهبردی امنیت آبی-غذایی باید ظرف مدت ۶ ماه صورت پذیرد این در حالی است که در تبصره ذیل ماده ۴ پیشنهادی برای تهیه این سند یک سال فرصت داده شده است که باید اصلاح شود.	
۲۱	جدید	الگوی کشت و آبیاری فضای سبز شهری بر اساس ظرفیت های حوضه آبریز و وضعیت هواشناسی توسط دستگاه اجرایی مربوطه (وزارت کشور) تهیه شده و پس از تایید کمیسیون حوضه آبریز اجرا شود.	
۲۲	-	برای تهیه ساز و کار استفاده از پوشش بیمه برای مصرف کنندگان و بهره برداران آب و تصویب آن در شورای عالی آب، مهلت زمانی تعیین شود.	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۲۳	-	ماده حذف شود.	الزامات بهره برداری از آبهای زیرزمینی: پیرو توضیحات مربوط به ماده ۲۰ در بالا ضرورتی برای توجیه این ماده وجود ندارد. زیرا تشویق، ترغیب و انگیزه برای آب بران ایجاد می شود تا برای صدور پروانه بهره برداری به قانون مراجعه کنند. در صورت حفظ ماده، قید شود که وزارت نیرو در صدور مجوز، از سازمان حفاظت محیط زیست هم استعلام نماید.
۲۳	-	در بند ج، جابجایی چاههای آب دارای پروانه بهره برداری در محدوده مطالعاتی یا دشت آبی مربوطه بلامانع باشد.	این موضوع که قید می شود جابجایی چاههای آب خارج از اراضی آبخور اولیه یا محدوده واحد صنعتی و خدماتی ممنوع است که بحث سلیقه ای بوده و منظور از درج آن در این بند مشخص نیست چون ممکن است صنعت قدیمی در یک محدوده مطالعاتی باشد که آب نیاز نداشته باشد یا غیرفعال شده یا طبق مصوبات موجود باید به خارج از شهر منتقل شود؛ در این صورت باید امکان این موضوع گذاشته شود که بشود تخصیص آب چاه آب قبلی این واحد را در همان دشت به همان صنعت یا صنعت دیگری تخصیص داد.
۲۳	۳	برای تهیه آئین نامه اجرایی این ماده برای پروانه حفر چاه به جای قنات؛ مهلت زمانی تعیین شود.	
۲۴	۱	برای تدوین نظام نامه اجرایی بانک یا بازار آب، مهلت زمانی تعیین شود.	تشکیل بازار آب به صورت پیشنهادی در این قانون، موجب فعال شدن پروانه‌های راکد شده که این امر موجب کاهش بیشتر تراز آب زیرزمینی و به تبع آن کاهش رطوبت خاک و بروز پدیده گردوغبار در مناطق بحرانی خواهد شد.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۲۵	-	تعرفه وزارت نیرو در یک مرجعی نظیر شورای اقتصاد یا هیات وزیران مصوب و سپس از متقاضیان دریافت شود.	در ماده ۳۲، تعیین حد بستر و حریم از وظایف وزارت نیرو است که در واقع باید بدون پرداخت وجه انجام شود.
۲۵	۱	دستورالعمل تعیین صلاحیت کارشناسان تدوین و ابلاغ گردد.	
۲۵	۲	کارشناسان سازمان محیط زیست نیز در تعیین حریم مورد استفاده قرار گیرند.	
۲۶	۱	اندازه گیری آبدهی نقاط برداشت آب باید توسط وزارت نیرو صورت پذیرد نه بهره بردار.	بهره بردار نه امکانات اندازه گیری را دارد و نه آموزشی در خصوص اندازه گیری آبدهی دیده است و همچنین داده های آن نمی تواند قابل اطمینان باشد.
۲۶	جدید	تبصره اضافه شود: "نصب تجهیزات سنجش آلودگی و کیفیت آب توسط سازمان حفاظت محیط زیست صورت می گیرد. در نقاطی که تخلیه فاضلاب یا زهاب سبب افزایش بارآلودگی منبع پذیرنده شود با ابلاغ سازمان و با هزینه واحد تخلیه کننده نصب تجهیزات صورت می پذیرد."	
۲۷	۱	<ul style="list-style-type: none"> <li>در خصوص جانمایی و استقرار، لازم است موضوع کسب "موافقت سازمان حفاظت محیط زیست" نیز لحاظ گردد.</li> <li>برای استقرار سامانه پایش دستگاههای حفاری توسط وزارت نیرو، سقف زمانی تعیین شود</li> </ul>	در خصوص برای جانمایی و استقرار هر نوع منبع آلوده کننده و عبور لوله های نفت و مواد نفتی، شیمیایی و فاضلاب در بستر و حریم رودخانه ها، درج عبارت کسب موافقت وزارت نیرو بدون موافقت حفاظت محیط زیست در تناقض با ماده ۳۹ همین قانون که وظیفه پیشگیری از آلودگی آب را به حفاظت محیط زیست محول کرده است می باشد.
۲۸	-	انتقال کل یا بخشی از پروانه بهره برداری چاههای آب در یک محدوده مطالعاتی یا دشت آبی باید بدون نیاز به مجوز کمیسیون حوضه آبریز قابل انجام باشد.	



ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۲۹	-	در انتهای ماده افزوده شود: "تشخیص صلاحیت کارشناسان محیط زیست نیز همانند بخش آب با استعلام از سازمان حفاظت محیط زیست صورت می پذیرد."	برای تشخیص صلاحیت کارشناسان رشته های مختلف باید شرایط و ضوابط تهیه شود. صرف استعلام از وزارت نیرو، اعمال سلیقه را به دنبال می آورد که صحیح نیست.
۲۹	جدید	تبصره اضافه شود: "یک کمیسیون محیط زیست برای رسیدگی به مسائل و مشکلات زیست محیطی و آلودگی منابع آب تشکیل می شود. اعضای این کمیسیون یک نفر کارشناس محیط زیست با تخصص آلودگی (با حداقل ۱۰ سال سابقه)، یک نفر کارشناس با تخصص آب (با حداقل ۵ سال سابقه)، یک نفر کارشناس معتمد به انتخاب مدیر کل حفاظت محیط زیست استان یا سازمان حفاظت محیط زیست (با حداقل ۱۰ سال سابقه) و یک نفر مطلع محلی (با معرفی کارگروه استانی) بدون حق رای می باشد."	
۳۲	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>متن ماده بازبینی شود.</li> <li>در انتهای ماده ۳۲ کلمه دستگاه ها به "سایر دستگاه ها" اصلاح شود.</li> <li>بعد از برکه های طبیعی، "تالاب ها" و "چشمه سارها" به فهرست منابع آبی تحت پوشش ماده اضافه شوند.</li> </ul>	این ماده نافی و ظایف قانونی دیگر سازمان ها همچون سازمان حفاظت محیط زیست است و تداخل دستگاهی اتفاق خواهد افتاد. حفاظت و مدیریت کلان محیط زیستی و حفاظت از آبراهه، مسیل ها، مرداب ها، برکه ها، باتلاق ها و تالاب ها بر عهده سازمان حفاظت محیط زیست است و در این ماده لازم است منظور از مدیریت کلان، راهبردی و حفاظت از این منابع به صورت شفاف تبیین گردد.
۳۲	۱	"تالاب ها" به منابع آبی تحت پوشش تبصره افزوده شود.	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۲	جدید	جمله آخر تبصره ۱ (تعیین حریم کیفی...) حذف و به صورت تبصره مستقل ارائه شود: "تعیین حریم کیفی موارد این ماده و کاربری‌های مجاز آنها توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با همکاری وزارت نیرو انجام می‌شود."	
۳۲	۲	<ul style="list-style-type: none"> <li>کلمه "کیفی" از ابتدای تبصره حذف و جمله انتهای تبصره بدین صورت اصلاح شود: "حریم کیفی مخازن و تأسیسات مذکور و کاربری آنها توسط سازمان حفاظت محیط زیست و با همکاری وزارت نیرو تعیین و توسط وزارت نیرو اعمال می‌شود."</li> <li>برای تعیین حریم کمی و کیفی مخازن و تأسیسات آبی و تعیین کاربری های مجاز حریم کیفی باید مهلت زمانی تعیین شود.</li> </ul>	
۳۲	۳	<ul style="list-style-type: none"> <li>عبارت "مگر با اجازه وزارت نیرو" بدین صورت اصلاح گردد: "مگر در صورت ضرورت با تشخیص کارگروه آب استان برای طرح‌های ملی و عام‌المنفعه و سپس کسب مجوز از وزارت نیرو"</li> <li>نقش سازمان حفاظت محیط زیست در نظر گرفته نشده است.</li> <li>"تالاب‌ها" به منابع آبی تحت پوشش تبصره افزوده شود.</li> <li>تکلیف معادن شن و ماسه مشخص نشده است.</li> </ul>	یکی از مشکلات عمده رودخانه‌های کشور که در سال‌های اخیر زیان مادی و معنوی زیادی به محیط‌زیست و مردم تحمیل کرده است، واگذاری بستر و حریم کمی و کیفی رودخانه‌ها از سوی وزارت نیرو جهت کسب درآمد بوده است. اجازه صدور مجوز به وزارت نیرو، راه را برای ادامه روال سابق و تداوم خسارت باز گذاشته و منجر به بی‌اثر شدن ممنوعیت مورد نظر ماده پیشنهادی برای توسعه در حریم و بستر رودخانه خواهد بود.
۳۲	۴	به منظور اعمال حریم کیفی، صدور یا تأیید مجوز احداث مخازن و خطوط لوله، برق و هر گونه تأسیسات دیگر در داخل حریم کیفی بدون استعلام یا اجازه از سازمان حفاظت محیط‌زیست ممنوع است.	طبق قوانین جاری ضوابط استقرار و آئین نامه ارزیابی زیست محیطی، حرایم کیفی با اجازه و تأیید سازمان حفاظت محیط زیست صورت می‌پذیرد و تبصره موجود باید اصلاح شود.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۲	۵	<ul style="list-style-type: none"> <li>نقش حفاظتی و مدیریتی سازمان حفاظت محیط زیست نادیده گرفته شده است و صدور یا تأیید مجوز بدون استعلام یا اجازه از سازمان حفاظت محیط زیست ممنوع است.</li> <li>نحوه برخورد با اعیانی و تأسیسات موجود در بستر و حریم که مزاحم تشخیص داده نشود، ولی بدون مجوز ساخته شده باشد و یا کانون آلودگی برای رودخانه باشند، تعیین تکلیف شود.</li> </ul>	طبق قوانین جاری ضوابط استقرار و آئین نامه ارزیابی زیست محیطی، حریم کیفی با اجازه و تأیید سازمان حفاظت محیط زیست صورت می پذیرد و تبصره موجود باید اصلاح شود.
۳۲	۶	در خصوص تهیه آئین نامه حریم کیفی باید ذکر شود که این آئین نامه توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت نیرو تهیه و برای تصویب به شورای عالی یا هیأت وزیران تقدیم می شود.	
۳۲	جدید	هرگونه اقدامات حفاظتی آبخیزداری و بهره برداری از سوی سایر دستگاه ها مشروط به هماهنگی و اخذ مجوز سازمان حفاظت محیط زیست می باشد.	لحاظ نمودن ماده ۱۶ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مبنی بر قائم مقامی سازمان حفاظت محیط زیست در بهره برداری از مناطق تحت مدیریت
۳۳	-	در جمله اول و پس از عبارت: "وزارت نیرو"، باید عبارت زیر اضافه شود: "با استعلام و تأیید سازمان حفاظت محیط زیست".	
۳۳	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>اثر برداشت شن و ماسه از بستر و حریم در تغییر مورفولوژیکی رودخانه، کاهش کیفیت آب و به خطر افتادن حیات زیستمدان منابع آبی در کنار کاهش ایمنی در مقابل سیلاب مد نظر قرار گیرد.</li> <li>متن ماده با مفاد قانون معادن در خصوص معادن شن و ماسه مغایرت دارد.</li> </ul>	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۳	۱	تبصره بدین صورت اصلاح گردد: "رعایت ضوابط زیست محیطی برداشت مصالح موضوع این ماده الزامی است. ضوابط مربوطه حداکثر پس از ۶ ماه از تصویب این قانون توسط سازمان حفاظت محیط زیست و همکاری وزارت نیرو تهیه و برای تصویب به (شورای عالی آب و) هیأت وزیران ارسال می گردد."	
۳۳	جدید	<ul style="list-style-type: none"> <li>آیین نامه تعیین منابع بستر که منجر به کاهش ایمنی در مقابل سیلاب می شوند و نحوه ارزیابی و برنامه پایش دوره ای آنها ظرف مدت ... تهیه و ابلاغ خواهد شد.</li> <li>برای اعلام محدوده های ممنوعه توسط وزارت نیرو مهلت زمانی تعیین شود.</li> </ul>	
۳۴	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>در خط ششم، پس از عبارت وزارت نیرو، عبارت "با تایید سازمان حفاظت محیط زیست" اضافه شود.</li> <li>دستورالعمل اقدامات پیشگیرانه به منظور کاهش آسیب پذیری و افزایش تاب آوری در برابر سیل و خشکسالی تنظیم شود.</li> <li>برای تهیه طرح مدیریت جامع سیلاب و خشکسالی، فرمت و ساختار تهیه شود.</li> </ul>	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۴	۱	در نتیجه در پایان تبصره، پس از عبارت «شرکت‌های آب منطقه‌ای» عبارت: «سازمان حفاظت محیط‌زیست» اضافه شود.	در احیای رودخانه‌هایی که از حریم مناطق شهری عبور می‌کنند، به منظور مدیریت زیست‌محیطی رواناب‌ها و کنترل آلودگی‌های ناشی از آن، شهرداری‌ها در اجرای طرح‌های مربوطه باید ضمن موافقت وزارت نیرو، باید تأیید و موافقت سازمان حفاظت محیط‌زیست را نیز در نظر بگیرند.
۳۴	جدید	تبصره اضافه شود: "شرکت‌های آب و فاضلاب دستورالعمل مدیریت ریسک ناشی از سیل را تهیه و در شهرهای سیل خیز ظرف مدت ... سال شبکه جمع‌آوری فاضلاب را از شبکه جمع‌آوری رواناب جدا نمایند."	
۳۵	-	برای تعیین و قطعیت پهنای بستر و حریم، سه سال زمان طولانی بوده و باید کاهش پیدا نماید.	
۳۶	۲	هدف و معنی درج حقوق ارتقایی مشخص نیست.	
۳۶	جدید	تبصره اضافه شود: "در صورت نیاز به ثبت حریم کیفی با توجه به تعارضات احتمالی و یا درخواست بهره‌برداران و منابع آلوده‌کننده، سازمان حفاظت محیط‌زیست نسبت به تعیین حریم کیفی (پس از تعیین حریم بستر توسط وزارت نیرو) با در نظر گرفتن اینکه از کلیه هزینه‌های ثبتی و تشریفات قضایی معاف می‌باشد، اقدام و ادارات ثبت اسناد و املاک مبادرت به صدور با موافقت ادارات کل حفاظت محیط‌زیست استان‌ها می‌نمایند."	هم‌سنگ یا همسان با تعیین حریم منابع آبی که توسط سازمان حفاظت محیط‌زیست انجام می‌شود.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۷	-	در این ماده به طور کل به جای عبارت "وزارت نیرو"، "سازمان حفاظت محیط زیست" قرار گیرد. در غیر این صورت، ماده به کلی حذف شود.	از آنجا که رعایت کلیه حرایم کیفی منابع پذیرنده در بستر محیط زیست قرار دارند و حفاظت و صیانت این منابع بر عهده این سازمان می باشد، پیشنهاد مؤکد این سازمان جایگزین نمودن سازمان حفاظت محیط زیست به جای وزارت نیرو، است و این زنجیره نمی تواند بخشی توسط یک بخش عملی شود و بخشی دیگر توسط دستگاه دیگر.
		عبارت پروژه های زیربنایی حذف شود.	مطالعات EIA طرح های زیربنایی با این فلسفه صورت می گیرد که حرایم و فواصل لازم این طرح ها با منابع محیط زیست رعایت شود. در نتیجه برای اجرای اصولی و صحیح این حرایم و فواصل، سازمان/دستگاه متولی باید اقدام کننده باشد. از سوی دیگر تمام موضوعات مطرح شده مانند تخلیه پسماند و فاضلاب در قوانین کنونی در حیطه اختیارات و تکالیف این سازمان قرار دارد (قانون مدیریت پسماندها، قانون هوای پاک، آئین نامه اجرایی ارزیابی زیست محیطی، ضوابط استقرار واحدهای صنعتی، تولیدی و خدماتی و ...)
		این ماده برای کلیه طرح ها و اشخاص حقیقی و حقوقی لازم الاجراست و بایستی ضمانت اجرایی مناسبی برای آن تدوین شود.	
۳۷	۱	بدین صورت اصلاح شود: " ... مگر در موارد ضروری از طریق کارگروه مشترک سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت نیرو، در صورت صدور مجوز، اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده مجوز مکلف به رعایت کلیه مقررات، شروط و تعهدات ابلاغی کارگروه مشترک می باشند.	اجازه داده شده به وزارت نیرو مغایر با قوانین و مقررات ارزیابی اثرات زیست محیطی و استقرار واحدها می باشد و بایستی با نظر دفتر مربوطه از سازمان حفاظت محیط زیست حتما اصلاح گردد. چرا که با توجه به بحث منابع آلاینده، در حیطه وظایف سازمان است.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۷	۲	مطابق قانون مدیریت پسماند، واژه زباله نیاز به اصلاح دارد و بایستی به «پسماند» تغییر یابد و باید در کل متن این واژه اصلاح گردد، ضمن آنکه با قانون مربوطه تطبیق داده شود.	
۳۸	۲	قید شود: "حسب اعلام سازمان مدیریت حوضه آبریز".	
۳۸	۴	وزارت نیرو در صدور مجوز، از سازمان حفاظت محیط زیست هم استعلام نماید.	
۳۹	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>عنوان ماده بدین صورت اصلاح گردد: "حفاظت محیط زیستی منابع آب"</li> <li>پیشنهاد می شود مسئولیت پیشگیری، ممانعت، جلوگیری و اعلام جرم آلوده کردن آب به طور مشترک، علاوه بر سازمان حفاظت محیط زیست، به وزارت بهداشت هم واگذار شود (حوزه وظایف هر دو، از یکدیگر تفکیک و مشخص شود).</li> </ul>	
۳۹	-	متن ماده بدین صورت اصلاح گردد: " ... سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت خانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی، سازمان ملی استاندارد و نیرو نسبت به تدوین مقررات، استانداردها، آیین نامه ها و ضوابط اجرایی مربوط به تشخیص مصادیق، حدود مجاز آلاینده ها و رویه های نظارت بر رفع آلودگی، پایش کمی و کیفی منابع آب و آلوده کننده های آن ظرف مدت ... اقدام نمایند. مراتب با تأیید شورای عالی محیط زیست ابلاغ می گردد."	<ul style="list-style-type: none"> <li>عضویت آلوده کنندگان (از جمله وزارت صمت) در روند تدوین ضوابط، منجر به تضاد منافع می گردد.</li> <li>رفع آلودگی بر عهده آلوده کننده می باشد.</li> <li>شورای عالی آب حذف شود یا با شورای عالی محیط زیست جایگزین گردد. با توجه به تصویب هیات وزیران، حذف شورای عالی آب در اولویت می باشد.</li> </ul>

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۹	-	در سطر هفتم به جای عبارت: «کمیسیون‌های حوضه‌های آبریز»، عبارت: «سازمان حفاظت محیط‌زیست» جایگزین شود. ضمناً بند مربوطه بازنگری شده و به صورت تبصره یا ماده جداگانه ارائه گردد.	سازمان باید برنامه کنترل یا پیشگیری از آلودگی‌ها را ارائه نماید نه کمیسیون یا بخش‌های دیگر. این امر وظیفه ذاتی سازمان است.
۳۹	۱	حذف و بدین صورت جایگزین گردد: "سازمان حفاظت محیط زیست می تواند حسب مورد از سایر ذینفعان در جلسات فوق الذکر بدون حق رای دعوت بعمل آورد."	
۳۹	۲	حذف و بدین صورت جایگزین گردد: "کلیه واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی، حسب تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به انجام خوداظهاری در پایش مطابق ضوابط و شیوه نامه های ابلاغی سازمان اقدام نمایند. سازمان از ارائه هرگونه خدمات نظیر صدور پروانه بهره برداری به منظور توسعه، مجوز انتقال پسماند و ... به متخلفین از موضوع این تبصره معذور خواهد بود."	با اجرای این قانون اشخاص آلوده کننده آب می‌توانند نسبت به رفع آلودگی ابراز ناتوانی کنند و شانه از بار مسئولیت خالی کنند. حتی اگر ارایه راهکار توسط کارگروه استانی تهیه شود باید هزینه اجرای آن را آلوده کننده تقبل نماید.
۳۹	جدید	تبصره اضافه شود: "کلیه واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی، حسب تشخیص سازمان مکلفند مطابق استاندارد ملی سامانه های پایش لحظه ای و بر خط منابع آلاینده، نسبت به نصب و راه اندازی سامانه های پایش برخط لحظه ای ( آنلاین ) اقدام و اطلاعات روزآمد را به سامانه اعلام شده توسط سازمان حفاظت محیط زیست ارسال نمایند. صدور و تمدید پروانه های بهره برداری آن ها، منوط به اجرای این تبصره است."	



ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۹	جدید	تبصره اضافه شود: "ارایه خدمات فنی در زمینه رفع آلودگی به متقاضی بر اساس تعرفه ای است که سازمان حفاظت محیط زیست تعیین می نماید"	
۳۹	جدید	تبصره اضافه شود: "اعتبارات لازم برای اجرای مواد این قانون، با هدف حفاظت اکوسیستم های آبی و ارتقای کیفی منابع آب، هر ساله در بودجه سنواتی سازمان حفاظت پیش بینی می شود و سازمان برنامه و بودجه موظف به تخصیص اعتبارات مورد نیاز این سازمان به طور کامل خواهد بود."	
۳۹	جدید	تبصره اضافه شود: "با توجه به وظایف واگذار شده به سازمان حفاظت محیط زیست در جهت ممانعت و پیشگیری از آلودگی آب، حداقل ۳ تا ۵ درصد از درآمد وزارت نیرو از محل فروش آب (ماده ۴۹ قانون) به سازمان حفاظت محیط زیست برای انجام وظایف محوله تخصیص یابد."	
۳۹	جدید	تبصره اضافه شود: "وزارت نیرو مجاز است به منظور تحویل آب مورد نیاز متقاضی، نسبت به بررسی کیفیت آب های کشور یا آزمون آب مورد نیاز متقاضی در محل تحویل اقدام نماید."	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۳۹	جدید	تبصره اضافه شود: "وزارت نیرو به پیشنهاد سازمان و با هدف اجرای برنامه های احیای رودخانه باید نسبت به لایروبی و پاکسازی بستر رودخانه ها توسط شرکتهای زیرمجموعه وزارت نیرو (و با مشارکت مردمی به منظور پیشگیری از آلودگی و تخلیه فاضلاب و لجن و پسماند به منابع آب ) صورت پذیرد."	
۴۰	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>موضوع تصفیه فاضلابها نیز در کنار تصفیه آب مدنظر قرار گیرد.</li> <li>برای تهیه نظام نام تعیین تعرفه ها، مهلت زمانی تعیین شود. ضمنا این نظام نامه باید در شورای اقتصاد مصوب شود.</li> </ul>	
۴۰	جدید	تبصره اضافه شود: "شرکت های آب و فاضلاب شهری و روستایی موظفند در قالب یک برنامه ۱۰ ساله نسبت به تکمیل کلیه شبکه های جمع آوری و تصفیه خانه های فاضلاب شهری و با همکاری دولت در تخصیص اعتبارات ( سازمان برنامه و بودجه) اقدام نماید."	با توجه به سهم و نقش عمده فاضلاب های شهری و روستایی در آلودگی منابع آب
۴۰	جدید	تبصره اضافه شود: "کلیه سدهای مخزنی تامین کننده آب شرب و حفاظت آنها، شرکتهای آبفا باید ظرف کمتر از پنج سال نسبت به اجرای طرحهای شبکه جمع آوری و تصفیه فاضلاب چه به صورت متمرکز یا به صورت غیر متمرکز و با همکاری مراکز علمی و مهندسی کشور در بالادست سدها اقدام نماید. اولویت این سدها توسط سازمان در کارگروههای استانی یا کمیسیون حوضه های آبریز اعلام می گردد."	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۴۰	جدید	تبصره اضافه شود: "در صورت عدم اجرای طرحهای تصفیه فاضلاب در شرایط زمانی مصوب، سازمان نسبت به اعمال جرائم زیست محیطی اقدام می نماید."	
۴۱	-	اصلاح شود: "تایید آلودگی و میزان آن باید با هماهنگی سازمان حفاظت محیط زیست صورت گیرد"	
۴۱	جدید	<ul style="list-style-type: none"> <li>پس از عبارت استفاده کنندگان در سطر دوم، "با تایید سازمان حفاظت محیط زیست" اضافه شود.</li> <li>تبصره‌ای در خصوص تبیین مجازات متخلفان و جبران خسارت اضافه شود.</li> </ul>	
۴۲	جدید	تبصره اضافه شود: "در صورتی که با اجرای طرحهای احیای آبخوانها توسط وزارت نیرو امکان احیای قناتی وجود داشته باشد آن وزارتخانه با مشارکت مردمی و حمایت کارگروه استانی نسبت به احیای قنات و جاری نمودن آب در آن به عنوان شاخص پایداری آبخوان در آن محل اقدام نماید."	با توجه به افت سطح ایستابی دشتهای، برداشت بی رویه از طریق حفر چاههای عمیق که از تبعات آن خشکیدن قنات ها خواهد بود، سبب شده تا مالکین قناتها برای همیشه از آن نقطه مهاجرت نمایند. در این صورت با اجرای طرحهای احیای آبخوانها و بالا آمدن سطح ایستابی آبهای زیرزمینی وزارت نیرو باید نسبت به احیاء آنها با قید تبصره مذکور اقدام نماید.
۴۸	-	اصلاح شود: "طرحهای گردشگری آبی با توجه به ظرفیت برد منطقه و با استعلام از سازمان حفاظت محیط زیست تدوین گردد."	
۵۱	-	اضافه شود: "کارکنان سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت جهاد کشاورزی بنا به ابلاغ ریاست سازمان یا وزیر جهاد کشاورزی در ردیف ضابطین دادگستری بوده و مامور به انجام وظیفه در کشف و ... در این قانون هستند"	مشابه عبارتی که برای کارکنان وزارت نیرو ذکر شده برای دو دستگاه دیگر ذکر شود

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۵۳	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>وزارت نیرو می‌بایست ملزم به جبران کسری آب حادث شده در اثر اجرای طرح‌های آبی و تامین اقتصاد و معیشت از دست رفته خسارت دیدگان در طول زمان گردد. پروژه های انتقال انجام شده در سنوات قبل، بر اساس قوانین جدید، مورد بازبینی و حقوق تضییع شده حوضه های مبداء به نحو شایسته اصلاح گردد.</li> <li>موضوع تغییر معیشت های وابسته به آب یا پر آب بر در حوضه های مقصد و مطالعات استفاده از روش های مدیریت آب یا غیر سازه ای، در آن مقاصد، در اولویت قرار گیرد.</li> </ul>	<p>پرداخت خسارات با رأی دادگاه صرفاً می‌تواند به صورت موقتی تأثیرگذار باشد و اقتصاد و معیشت از دست رفته خسارت دیدگان را در دراز مدت را تأمین نخواهد نمود. ضمن اینکه در صورت مغایرت ضوابط بین پروژه های قدیم و جدید، مناقشات اجتماعی در آن حوضه ها افزایش می یابد.</p>
۵۴	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>بند آلوده ساختن آب به بند بالاترین میزان محکومیتها جابه جا شود.</li> <li>در انتهای بند آلوده ساختن آب، جمله یا عبارتی به شرح زیر بعد از عبارت "تبصره های آن"، اضافه شود: "مرتکبین این بند به میزان ۳ تا ۶ برابر ارزش کارشناسی آلودگی که توسط سازمان حفاظت محیط زیست اعلام می گردد، محکوم می شود. ۷۰ درصد جریمه تعیین شده به منظور پایش و مراقبت منابع آبی و ارتقای کیفی منابع آب به صندوق ملی محیط زیست واریز می شود."</li> </ul>	<p>آلوده ساختن آب باید بالاترین حد مجازات را در میان سایر موارد داشته باشد زیرا جبران و احیای آلودگی آب و احیاء و پاکسازی آب بیشترین هزینه را در میان سایر تخلفات دارد از طرف دیگر با هدف بازدارندگی آلودگی آب بالا بردن محکومیتها و جرائم مربوط به آلودگی است.</p>

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۵۴	-	<p>بند ۲ از بخش ج به صورت زیر اصلاح شود:</p> <p>"هرگونه تخریب و تخلیه آلودگی در محدوده داخلی حریم کیفی با توجه به اثرگذاری مستقیم بر منابع آبی ممنوع بوده و متخلفین به موجب دستورالعمل جرائم آلودگی آب به پرداخت مبالغ تعیین شده محکوم می شوند. در نتیجه متخلفین آلودگی حریم کیفی به ۲ تا ۴ برابر مبلغ تعیین شده محکوم خواهند شد. برای ارتقای کیفی منابع آب و پایش آنها ۷۰ درصد مبالغ تعیین شده به صندوق ملی محیط زیست واریز می شود."</p> <p>تبصره ۱: جرائم زیست محیطی تعیین شده در این ماده با هدف گسترش شبکه پایش منابع آب، و ارتقای کیفی منابع آبی به صندوق ملی محیط زیست واریز می شود.</p> <p>تبصره ۲: هرگونه هزینه کارشناسی مربوط به تعیین میزان آلودگی یا تخریب توسط آلوده کننده دریافت می گردد.</p>	<p>از آنجا که عدم رعایت حریم کیفی یا تخلیه آلودگی در آن مستقیماً بر آبهای زیرزمینی و رودخانه ها و آبهای سطحی اثر گذارند، لذا هرگونه تخریب یا آلودگی در داخل محدوده حریم کیفی مستوجب مجازات خواهد بود.</p>
۵۴	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>لحاظ نمودن عدم رعایت حقایقه های زیست محیطی به عنوان جرم و در نظر گرفتن مجازات مناسب با احتساب جبران خسارات زیست محیطی در اثر عدم رعایت حقایقه ها.</li> <li>در خصوص آلوده کنندگان، جبران خسارات زیست محیطی ناشی از ایجاد آلودگیها نیز محاسبه و در جریمه اعمال گردد.</li> </ul>	

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۵۴	جدید	تبصره اضافه شود: "کلیه واحدهای آلوده کننده منابع آب که مشمول پرداخت عوارض تبصره یک ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده هستند از پرداخت این جرائم معاف می باشند."	
۵۴	جدید	تبصره اضافه شود: "درآمد حاصل از هر نوع تخلیه آلودگی به منابع آب می بایست به حساب صندوق ملی محیط زیست واریز گردد تا صرف هزینه های نظارت و پایش در سازمان حفاظت محیط زیست گردد."	
۵۴	جدید	تبصره اضافه شود: "اشخاص حقیقی یا حقوقی که در دشتهای بحرانی، ممنوعه، حساس و دارای فرونشست مرتکب خلاف شده باشند، به ۳ تا ۵ برابر جرائم سایر مناطق محکوم می شوند."	ذیل بند ۹ در خصوص حفاری.
۵۷	۱	انجام آزمایش پمپاژ و یا سایر آزمایش های لازم نیز ذکر شود.	
۶۰	-	اصلاح شود.	تعیین مسیر یا طرز انشعاب در داخل مناطق چهارگانه بایستی با موافقت سازمان حفاظت محیط زیست صورت پذیرد.
۶۳	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>به منظور نسخ قوانین قبلی، ابتدا بایستی مغایرت بخشی از مواد پیش نویس با قوانین فعلی رفع شوند.</li> <li>عناوین قوانین بلاثر نظیر قانون توزیع عادلانه آب و قانون تعیین تکلیف چاههای آب فاقد مجوز صراحتا بیان و ذکر شود.</li> </ul>	برای مثال قوانین مصوب قبلی از جمله قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۴ و اصلاحیه های بعد از آن، قانون حفاظت، احیاء و مدیریت تالاب ها مصوب ۱۳۹۶ معتبر می باشند.

ماده	تبصره	اصلاحات پیشنهادی	توضیح
۶۳	جدید	تبصره اضافه شود: "با تصویب این قانون، قانون حفاظت و احیای تالاب ها و آیین نامه و دستورالعملهای مرتبط به آن بر جای خود خواهد بود."	

### ج) مواد پیشنهادی جدید

ردیف	ماده پیشنهادی	توضیح
۱	<p><b>شورای عالی محیط زیست</b></p> <p>ریاست شورای عالی محیط زیست با رییس جمهور است و اعضای آن عبارتند</p> <p>وزرای کشاورزی، کشور، صنایع، مسکن و شهرسازی، جهاد سازندگی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رییس سازمان برنامه و بودجه، رییس سازمان حفاظت محیط زیست و چهار نفر از اشخاص یا مقامات ذی صلاح که بنا به پیشنهاد رییس سازمان حفاظت محیط زیست و تصویب رییس جمهور برای مدت سه سال منصوب می شوند. رییس سازمان حفاظت محیط زیست که توسط رییس جمهور انتخاب می گردد و سمت دبیر شورای عالی حفاظت محیط زیست را نیز برعهده دارد.</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• ماده جدید ذیل ترتیبات نهادی.</li><li>• در بند الف (سطح ملی) ماده ۶ (ارکان مدیریت ساختار آب) نیز "شورای عالی محیط زیست" افزوده شود.</li></ul>



ردیف	ماده پیشنهادی	توضیح
۲	با توجه به لزوم توجه به پایداری منابع آبی در حوزه تولید و مصرف ، ارزشگذاری این منابع اعم از رودخانه‌ای ، تالابی ، زیر زمینی ، شیرین سازی شده ساحلی و نهایتاً تصفیه شده از فاضلاب ، در مناطق مختلف جغرافیایی کشور مبتنی بر تغییرات اقلیمی و جمعیتی ، مبنای محاسبه آب بها قرار گیرد. تبصره ۱: با توجه به تغییر شرایط اقلیمی و جمعیتی، این ارزشگذاری در بازه زمانی ده ساله مورد بازبینی قرار گیرد. تبصره ۲: بدیهی است مبنای تمدید پروانه های بهره برداری و حق آبه ها و میزان مصرف آنها منوط به ارزشها و نرخهای تعیین شده خواهد بود تبصره ۳: آیین نامه و نحوه انجام این بند توسط وزارت با همکاری سازمان طی ... ماه تدوین و توسط دولت/شورای عالی آب ابلاغ میگردد.	<ul style="list-style-type: none"> <li>پیشنهاد ماده جدید- ذیل موضوع آب بها در ماده ۳۳.</li> <li>شمول صیانت از آب بر اساس عرف، شرع و اصول علمی و بر مبنای حکمرانی مطلوب بر منابع زیستی و اقتصادی و اجتماعی مرتبط با آن، ارزیابی توان اکولوژیکی و ظرفیت برد و با لحاظ کردن متغیرهای اقلیمی و جمعیتی متصور در محل استحصال و محل مصرف آب باشد (ارزیابی استراتژیک محیط زیستی SEA) که همگی، منتج به تعیین و حفظ ارزش آب خواهد بود. ارزش واقعی (بلکه نزدیک به واقعی) آب، باید مبنای ملاحظات استحصال، برنامه ریزی ، بهره برداری، تخصیص و توزیع حق آبه و بازیافت آب قرارگیرد</li> </ul>
۳	در صورت افزایش ارزش آب نسبت به شرایط و نرخ های قبل از این قانون ، جهت تعدیل نرخ کالاهای تولیدی و خدمات مبتنی بر مصرف آب ، مابه التفاوت تا نرخ قبل از ابلاغ آیین نامه، محاسبه و افزایش آن به صورت پلکانی تا ۵ سال صورت میگیرد .	پیشنهاد ماده جدید- ذیل موضوع آب بها در ماده ۳۳.
۴	نرخهای مصوب منطقه ای ،در صورت استنکاف یا مازاد بر مصرف به تایید سازمانهای آب منطقه ای ،در بازارآب مندرج در بند .... قابل مبادله است.	پیشنهاد ماده جدید- ذیل موضوع آب بها در ماده ۳۳.

ردیف	ماده پیشنهادی	توضیح
۵	<p>به منظور صیانت از منابع آبی و جلوگیری از آلودگی آنها ، میزان جرائم و خسارت وارده، بر مبنای دستورالعمل تعیین ارزش و خسارت آلودگی منابع آبی که توسط سازمان تهیه واز طریق برنامه و بودجه ابلاغ میگردد ، محاسبه میشود.</p> <p>تبصره ۱: میزان خسارت تابع ضرایب منطقه ای ارزش آب در ماده ۲۴ خواهند بود .</p> <p>تبصره ۲: استانداردهای آلودگی و حدود مجاز توسط سازمان تهیه و از طریق شورای عالی استاندارد ابلاغ خواهد گردید.</p> <p>تبصره ۳: نظارت بر آلودگی و تعیین جرایم و خسارت ها بر منابع آبی بر عهده سازمان است .</p> <p>تبصره ۴: چگونگی اخذ جرایم و خسارت ها و نحوه هزینه کرد آنها جهت رفع آلایندهی و جبران خسارت و اصلاح منابع آبی آسیب دیده، مطابق آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت با همکاری سازمان طی ...ماه تهیه و توسط دولت/شورای عالی آب ابلاغ میگردد.</p>	پیشنهاد ماده جدید- ذیل موضوع آب بها در ماده ۳۳.
۶	<p>کلیه برنامه‌های توسعه پنج ساله کشور که با مصرف آب در ارتباط باشند باید از طرف شورای عالی آب و کمیسیون‌های زیر مجموعه این شورا ارایه و تایید شوند.</p>	

ردیف	ماده پیشنهادی	توضیح
۷	سازمان محیط زیست مکلف به پایش آب های آلوده، شناسایی مواد آلاینده آب و اشخاص آلوده کننده آن براساس استاندارد و شاخص های کیفیت منابع آب می باشد.	پیشنهاد ماده جدید- ذیل موضوع حفاظت کیفی آب.
۸	سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است با همکاری سازمان، ارزش اقتصادی آب و هزینه های ناشی از آلودگی آب در زیست بوم (اکوسیستم) های مختلف را در حسابهای ملی منظور کند.	پیشنهاد ماده جدید- ذیل موضوع حفاظت کیفی آب.

توضیح	ماده پیشنهادی	ردیف
<p>پیشنهاد ماده جدید- ذیل موضوع حفاظت کیفی آب.</p>	<p>سازمان محیط زیست مکلف است نسبت به شناسایی واحدهای آلاینده آب اقدام نموده و به آلوده کننده اخطار دهد که ظرف مهلت معینی متناسب با نوع ماده آلاینده نسبت به حذف و رفع منشأ آلودگی، بازسازی آب و جبران خسارت وارده اقدام کند.</p> <p>تبصره ۱- در صورتی که اشخاص ذی نفع نسبت به اخطار یا دستور سازمان معترض باشند، می توانند برای یکبار از سازمان درخواست تمدید مهلت مذکور را نمایند.</p> <p>تبصره ۲- مستنکف علاوه بر توقف فعالیت، رفع آلودگی و جبران خسارت زیست محیطی به جزای نقدی مطابق ماده ۵۴ محکوم می شود.</p> <p>تبصره ۳- در صورتی که آلودگی ایجاد شده، محیط زیست و یا سلامت را با وضعیت اضطراری مواجه کند، سازمان بدون اخطار قبلی رأساً نسبت به توقف موقت تمام یا قسمتی از فعالیت واحد آلاینده که موجب آلودگی می شود اقدام خواهد کرد و آلوده کننده به حکم مرجع قضایی علاوه بر حذف و رفع منشأ آلودگی، اعاده به وضعیت سابق و جبران خسارت، به حداکثر جزای نقدی مطابق ماده ۵۴ محکوم می شود.</p>	<p>۹</p>

توضیح	ماده پیشنهادی	ردیف
پیشنهاد ماده جدید- ذیل موضوع حفاظت کیفی آب.	<p>به منظور کاهش آلاینده‌گی، تمامی واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی، زیربنایی و معدنی موظفند نسبت به پایش آلودگی آب اقدام و نتیجه را در چهارچوب خوداظهاری پایش محیط زیست به سازمان ارائه کند. نام واحد مستنکف، توسط سازمان در فهرست واحدهای آلاینده موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ قرار می گیرد.</p> <p>تبصره ۱- تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در زمینه تولید، واردات، ترکیب‌سازی (فرموله کردن) انواع کود و سموم، مشمول حکم این ماده می باشند.</p> <p>تبصره ۲- سازمان موظف است با همکاری دستگاههای ذی ربط مقررات تعیین واحدهای بزرگ موضوع این ماده، مقاطع زمانی و ضوابط اندازه‌گیری آلاینده‌گی و نحوه خوداظهاری را در قالب کاربرگها (فرم) و نمونه‌های مشخص برای تصویب به هیات وزیران ارائه کند.</p>	۱۰
	<p>با توجه به گسترش مناطق شهری می توان به رواناب های شهری به عنوان یک فرصت برای تامین بخشی از نیاز غیرشرب شهری نگاه کرد که در صورت عدم مدیریت مناسب موجبات تخریب و نارضایتی عمومی را در پی دارد. لذا پیشنهاد می گردد در ماده ای جداگانه در خصوص مدیریت رواناب های شهری سیاست گذاری شود.</p>	۱۱

ردیف	ماده پیشنهادی	توضیح
۱۲	میزان واردات و صادرات محصولات غذایی بر حسب آب مجازی به صورت سالانه برآورد گردد و به منظور ایجاد تعادل در واردات و صادرات آب مجازی، هدف گذاری سالانه صورت پذیرد.	
۱۳	به منظور تحقق اهداف ماده ۱ قانون، در ماده ای جداگانه برنامه ریزی پایش پیشرفت قانون و ارزیابی سود به هزینه آن به صورت دوره ای لحاظ شود.	
۱۴	موضوع مطالعات زیست محیطی اثرات تجمعی سدهای بدون/با مطالعات ارزیابی زیست محیطی و بدون/با مجوزهای قانونی و احیای رودخانه های کشور در قانون منعکس گردد.	
۱۵	با توجه به اهمیت وضعیت فرونشست و بحران آب های زیرزمینی در دشت های کشور لازم است ماده یا تبصره ای برای اجرای برنامه های حفاظت و احیای آبخوان ها و توقف فرونشست دشتهای و نیز مثبت شدن بیلان آب های زیرزمینی و دشتهای کشور و اعاده آنها به وضع سابق اعلام و اجرایی گردد.	